EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 12.12.2018
COM(2018) 818 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Provádění třetího akčního programu Unie v oblasti zdraví v roce 2015

{SWD(2018) 489 final}

ÚVOD:

Tato zpráva popisuje provádění ročního pracovního programu na rok 2015 v rámci třetího programu v oblasti zdraví na období 2014–2020 zavedeného nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 282/2014 ze dne 11. března 2014[1].

Podle článku 13 tohoto nařízení musí Komise podat výboru pro program v oblasti zdraví (a rovněž Evropskému parlamentu a Radě) zprávu o provádění všech akcí financovaných v rámci programu. Posledně uvedený požadavek plní prostřednictvím této zprávy. Předkládá v ní podrobné informace o rozpočtu na rok 2015 a o tom, jak byly prostředky z něj přiděleny. Rovněž bere ohled na změnu ročního pracovního programu na rok 2015 týkající se směřování finančních prostředků těm členským státům, které jsou vystaveny mimořádnému migračnímu tlaku a které vyžadují podporu v jejich reakcích na otázky související se zdravím.

Pracovní dokument útvarů Komise, který je připojen k této zprávě, uvádí řadu příkladů klíčových akcí spolufinancovaných v rámci druhého[2] a třetího programu v oblasti zdraví, ke kterým byly v roce 2015 k dispozici konečné výsledky. Poskytuje také příklady akcí financovaných v rámci pracovního programu na rok 2015 v podpůrných oblastech, jako je například hodnocení a šíření výsledků. Zpráva rovněž uvádí tabulky s přehledem všech spolufinancovaných činností a smluv.

Roční pracovní program na rok 2015 se zaměřoval na inovace v oblasti zdraví a zdravotní péče a měl dvě související oblasti akcí (zdravotnické technologie a zdraví migrujících osob), na které tato zpráva upozorňuje. V reakci na vysoký příliv migrantů zjevně potřebujících mezinárodní ochranu a na potřebu poskytnout finanční podporu organizacím, které jsou schopny podpořit členské státy při řešení této mimořádné situace, se Komise rozhodla změnit roční pracovní program na rok 2015[3].

Komise zajišťuje, aby provádění třetího programu v oblasti zdraví bylo pozorně monitorováno a výsledky byly více uváděny ve známost. Také nadále povzbuzuje všechny členské státy a další do programu zapojené země k účasti a usiluje o součinnost s jinými programy financování EU.

---

[1] Úř. věst. L 86, 21.3.2014, s. 1.

[2] Úř. věst. L 301, 20.11.2007, s. 3.

[3] https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/programme/docs/wp2015_amendment_en.pdf

OBSAH

ÚVOD: 1

TÉMATA A AKCE PRO ROK 2015: 3

PLNĚNÍ ROZPOČTU 5

1. Rozpočet 5
2. Cíle, priority a mechanismy financování v roce 2015 7
3. Plnění operačního rozpočtu podle mechanismu financování 9
4. Příjemci 11

DALŠÍ HLAVNÍ PRVKY 11

TÉMATA A AKCE PRO ROK 2015:

Prioritním zdravotním tématem ročního pracovního programu na rok 2015 bylo *„hodnocení zdravotnických technologií a inovace“*. Toto téma se řešilo v rámci několika akcí financovaných různými mechanismy financování a podepsaných v prvním čtvrtletí roku 2016, většina z nich na tři roky, což znamená, že budou probíhat do konce roku 2018 a v některých případech až do roku 2020. Jsou jimi:

- nová společná akce v oblasti hodnocení zdravotnických technologií představující zatím nejvyšší příspěvek EU (11 999 798,74 EUR) na jediný aspekt zdravotní politiky v rámci třetího programu v oblasti zdraví,
- dva projekty a společná akce týkající se integrované péče (celkový příspěvek EU ve výši 6 837 798,31 EUR) a
- přípravné práce ke zřizování evropských referenčních sítí (381 372,23 EUR).

Souvislosti: nová společná akce v oblasti hodnocení zdravotnických technologií je vědeckou a technickou složkou spolupráce EU v této oblasti. Byla zahájena v červnu 2016 a bude probíhat do roku 2020. Zahrnuje vládou určené organizace (ze zemí EU, zemí přistupujících k EU, zemí EHS a ESVO) a velký počet příslušných regionálních agentur a neziskových organizací, které předkládají hodnocení zdravotnických technologií v Evropě nebo k němu přispívají.

Cíl: cílem je podpořit dobrovolnou vědeckou a technickou úroveň mezi subjekty hodnocení zdravotnických technologií. Tato spolupráce by měla přispět k vývoji modelů pro pokračování spolupráce po skončení financování EU v rámci programu v oblasti zdraví.

Prostředky: silný důraz se klade na společné tvoření hodnocení zdravotnických technologií a včasné dialogy o výsledcích a o tom, jak je uplatnit ve vnitrostátním prostředí. Včasné dialogy, zejména paralelní konzultace, se staly vysoce ceněnými u společností hledajících včasné rady. Od května 2018 obdrželi partneři společné akce 29 žádostí o včasný dialog. Hodnocení zdravotnických technologií rovněž posuzuje další aspekty zdravotnických technologií, například jejich dopad na náklady pro pacienta a jejich dopad na organizaci systémů zdravotní péče při poskytování péče a aplikaci léčby. Jedná se proto o multidisciplinární proces, který systematicky zkoumá zdravotnické, ekonomické, organizační, sociální a etické otázky související s využitím zdravotnických technologií.

Souvislosti: u integrované péče jeden spolufinancovaný projekt spojuje inovativní evropské regiony v oblasti zdravotní péče, průmysl a akademickou obec v partnerství, které má potenciál proměnit služby

v oblasti poskytování léčby a péče. Projekt zahrnuje jak fázi pilotního projektu, tak rozšířené praxe běžné péče. Projektu se účastní 13 partnerů ze šesti zemí EU (Dánsko, Německo, Řecko, Nizozemsko, Španělsko a Spojené království).

Cíl: celkovým cílem je určit, převést a rozšířit stávající a provozní koordinaci péče a osvědčené postupy v oblasti poskytování zdravotnických služeb na dálku s cílem dosáhnout 75 000 příjemců péče nebo pacientů napříč regiony a programy ve více evropských zemích. Očekává se, že projekt přinese dvě hlavní výhody:

- silnou základnu pro úspěšný rozvoj partnerství a poradenství usnadňující společné získávání poznatků,
- praktickou podporu šíření osvědčených postupů, které propagují aktivní a zdravé stárnutí a účast starších osob ve společenství.

Toto v kombinaci se společnou akcí by mělo zásadně přispět ke zlepšení organizace a provádění konceptů integrované péče napříč EU.

Další opatření v reakci na migrační krizi v létě roku 2015 a v návaznosti na následnou změnu ročního pracovního programu na rok 2015 jsou:

- čtyři projekty týkající se zdraví migrantů a uprchlíků (6 239 154 EUR),
- jeden přímý grant udělený Mezinárodní organizaci pro migraci (IOM) (1 000 000 EUR).

Zaměřují se na *„podporu členských států, které jsou vystaveny mimořádnému migračnímu tlaku, v jejich reakci na otázky související se zdravím tak, aby poskytovaly konkrétní podporu organizacím aktivním v dané oblasti a pomáhaly řešit dopad na veřejné zdraví v nejpostiženějších členských státech EU“*[4].

Souvislosti: jeden projekt vedený Andaluskou školou veřejného zdraví propojil partnery ze sedmi zemí (Belgie, Dánsko, Itálie, Nizozemsko, Polsko, Slovensko a Španělsko).

Cíl: podpora členských států v zavádění a posilování mechanismu koordinace v odvětví zdravotnictví za účelem ucelené a sjednocené vnitrostátní i mezistátní reakce, která má řešit otázky spojené se zdravím příchozích migrantů (uprchlíků, žadatelů o azyl a další populace migrantů), a zároveň prevence a řešení možných přenosných nemocí a přeshraničních zdravotních hrozeb. Toho bylo

[4] Výzva k předkládání návrhů byla vydána v říjnu 2015.

dosaženo skrze hodnocení zavedeného mechanismu koordinace a zlepšením koordinace a schopností a dovedností zdravotnických pracovníků.

Souvislosti: další projekt zapojil osm partnerů do podpory zdravotnických orgánů v jedenácti členských státech.

Cíl: projekt se zaměřil na lékařská vyšetření příchozích migrantů prostřednictvím společného nástroje umožňujícího členským státům odhalovat a posuzovat případné hrozby, distribuovat propagační materiály týkající se zdraví a zvyšovat informovanost zúčastněných stran.

Podrobný přehled všech akcí financovaných v rámci programu na rok 2015 je uveden v pracovním dokumentu útvarů Komise, který je připojen k této zprávě.

PLNĚNÍ ROZPOČTU

1. Rozpočet

Celkový rozpočet třetího programu v oblasti zdraví na období 2014–2020 činí 449,4 milionu EUR. Do této částky je zahrnuto 30 milionů EUR na provoz Výkonné agentury pro spotřebitele, zdraví, zemědělství a potraviny (CHAFEA), již Komise pověřila, aby řídila program v oblasti zdraví na období 2014–2020. Tato agentura poskytovala Komisi od roku 2005 technickou, vědeckou a správní podporu při provádění programu v oblasti zdraví na rok 2005[5]. Každoročně organizuje výzvy k předkládání návrhů, koordinuje hodnocení podání v jejich rámci a sjednává, uzavírá a řídí související grantové dohody a šíří výsledky akcí. Odpovídá také za řadu postupů v oblasti zadávání zakázek.

Rozpočet stanovený v pracovním plánu pro roční pracovní plán na rok 2015[6] byl 59 750 000 EUR, přičemž byl rozdělen takto:

- operační výdaje: 54 041 000 EUR odpovídající rozpočtové položce 17 03 01 („*podpora inovací v oblasti zdravotnictví, zvyšování udržitelnosti zdravotních systémů a ochrana občanů Unie před vážnými přeshraničními zdravotními hrozbami*“) třetího programu činnosti EU v oblasti zdraví (2014-2020),

[5] Rozhodnutí 2004/858/ES ze dne 15. prosince 2004 (Úř. věst. L 369, 16.12.2005, s. 73) změněné rozhodnutím 2008/544/ES ze dne 20. června 2008 (Úř. věst. L 173, 3.7.2008, s. 27). Od prosince 2014 nahradila Výkonná agentura pro spotřebitele, zdraví, zemědělství a potraviny (dále jen „Chafea“) Výkonnou agenturu pro zdraví a spotřebitele (EAHC) podle prováděcího rozhodnutí Komise 2014/927/EU

[6] Rozhodnutí Komise C(2015) 3594 ze dne 2. června 2015 (viz: https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/programmes/docs/wp2015_en.pdf .

- správní výdaje: 1 500 000 EUR odpovídajících rozpočtové položce 17 01 04 02 Podpůrné výdaje na třetí program činnosti EU v oblasti zdraví (2014-2020).

Celkový operační rozpočet představoval 55 629 805 EUR a celkový správní rozpočet byl 1 551 822,66 EUR. To zahrnuje prostředky ESVO/EHP a prostředky získané zpět z předchozích rozpočtových let.

V roce 2015 plnila agentura Chafea 47 967 105,24 EUR z operačního rozpočtu, zatímco Generální ředitelství Evropské komise pro zdraví a bezpečnost potravin (DG SANTE) plnilo 6 810 913,51 EUR na zadávání zakázek, přímé granty a jiná opatření v celkové výši 54 778 018,75 EUR.

2. Cíle, priority a mechanismy financování v roce 2015

V roce 2015 byl celkový operační rozpočet rozdělen mezi čtyři specifické cíle programu takto:

1. **Podpora zdraví:** ***15 669 170,92 EUR (29 % operačního rozpočtu na rok 2015)*** na podporu zdraví, prevenci nemocí a vytváření prostředí příznivých pro zdravý životní styl s dodržením zásady zohlednění otázky zdraví ve všech oblastech politiky.
2. **Zdravotní hrozby:** ***5 016 028,59 EUR (9 % operačního rozpočtu na rok 2015)*** na ochranu občanů EU před vážnými přeshraničními zdravotními hrozbami.
3. **Zdravotní systémy:** ***25 106 924,35 EUR (46 % operačního rozpočtu na rok 2015)*** na příspěvky na inovativní, účinné a udržitelné zdravotní systémy.
4. **Lepší a bezpečnější zdravotní péče:** ***6 127 923,17 EUR (11 % operačního rozpočtu na rok 2015)*** na pomoc občanům EU, aby získali přístup k lepší a bezpečnější zdravotní péči.

Specifická výzva týkající se *„podpory členských států, které jsou vystaveny mimořádnému migračnímu tlaku, v jejich reakci na otázky související se zdravím“* byla horizontální akcí týkající se Cíle 1 (podpora zdraví) a Cíle 2 (zdravotní hrozby). Odpovídající částka ve výši 7 234 199,58 EUR (13 % operačního rozpočtu na rok 2015) byla rozdělena rovnoměrně mezi Cíl 1 a Cíl 2 a vyústila ve výše uvedené výpočty.

Kromě toho **horizontální činnosti (IT, komunikace)** činily ***2 857 971,72 EUR (5 % operačního rozpočtu na rok 2015).***

Obrázek 1: Operační rozpočet podle cílů třetího programu v oblasti zdraví na rok 2015

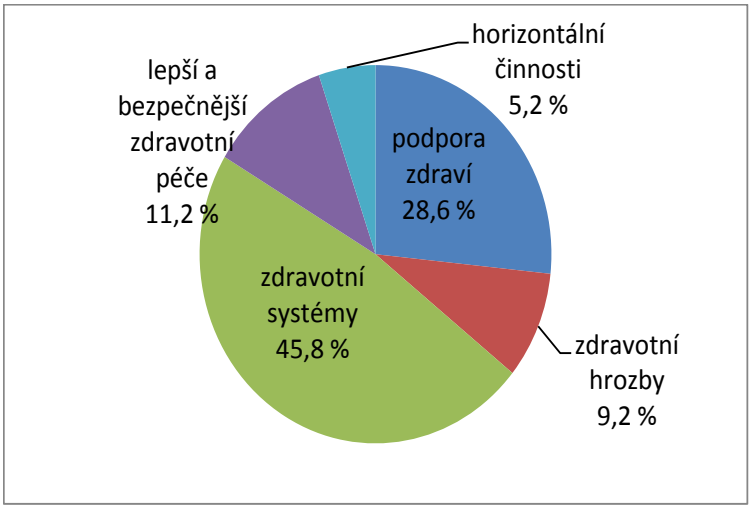

Níže uvedený obrázek poskytuje informace o prostředcích programu v oblasti zdraví investovaných v roce 2015 jako příspěvek EU v rámci různých tematických priorit.

Obrázek 2: Operační rozpočet podle tematických priorit v roce 2015

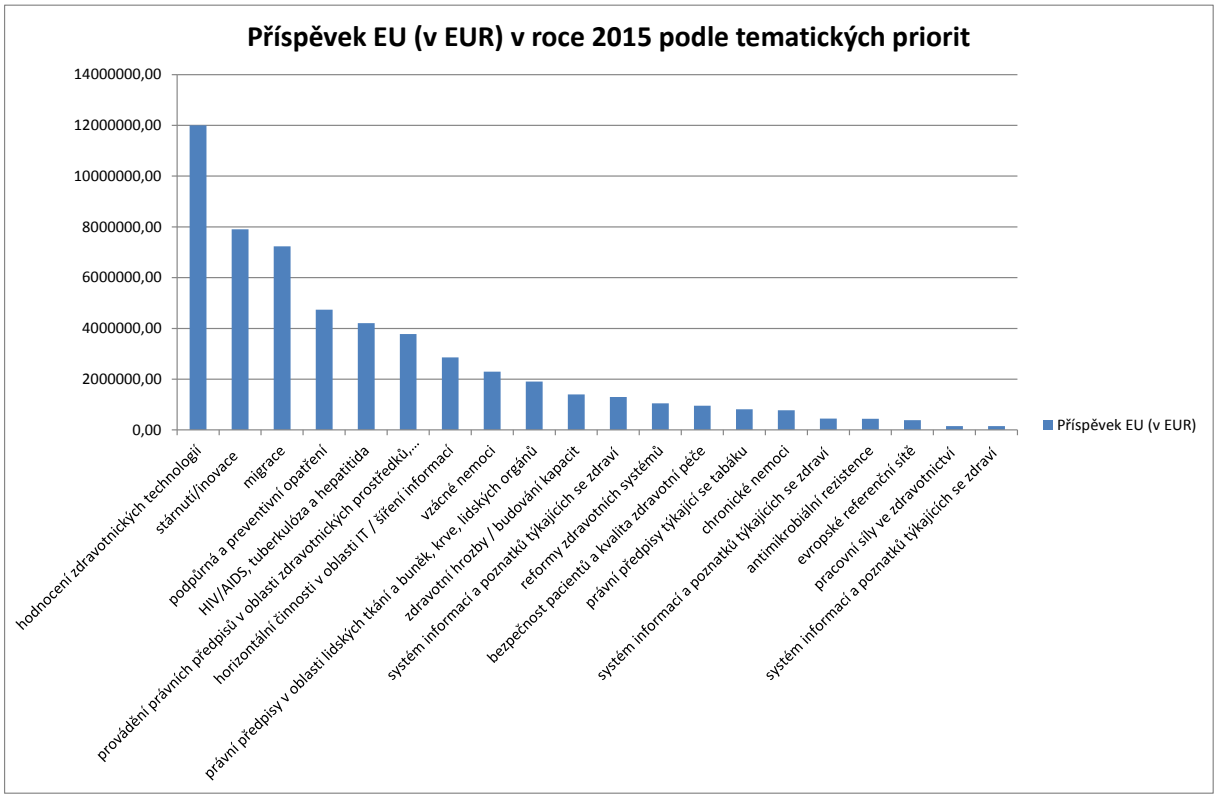

Program se provádí pomocí celé řady nástrojů financování. Jedná se o:

- akce spolufinancované orgány členských států (dále jen „společné akce“),
- projektové granty,
- provozní granty zaměřené na podporu nevládních organizací,
- smlouvy o přímých grantech s mezinárodními organizacemi,
- veřejné zakázky,
- další akce, např. vědecké výbory, správní dohody se Společným výzkumným střediskem a granty pro konference v rámci předsednictví Rady.

Podpořené iniciativy byly vybrány v soutěžním výběrovém a zadávacím řízení. Nepoužívají se však pro společné akce, smlouvy o přímých grantech a konference organizované předsednictvími Rady, protože v těchto případech nejsou soutěžní postupy buď přípustné vzhledem ke zvláštním pravidlům, nebo se v praxi nevyužívají např. kvůli monopolnímu postavení.

Správní prostředky pokryly výdaje na studie, zasedání odborníků, v souvislosti se zpracováním informací a publikacemi, jakož i na technickou a správní pomoc pro systémy IT.

3. Plnění operačního rozpočtu podle mechanismu financování

Typ mechanismu financování	**Plnění (v EUR) Závazky**	**Podíl mechanismu na celkovém plnění rozpočtu (závazky)**
Výzvy k předkládání návrhů:		
Projektové granty	14 944 000,04	27,3 %
Provozní granty	5 005 520,00	9,1 %
Granty na společné akce	**17 791 725,60**	**32,5 %**
Granty na konference pro členské státy vykonávající předsednictví EU	**120 434,90**	**0,2 %**
Smlouvy o přímých grantech		
Řízeno agenturou CHAFEA	**3 715 000,00**	**6,8 %**
Řízeno GŘ SANTE	**120 747,29**	**0,2 %**
Zadávání zakázek (smlouvy o službách)		
Řízeno agenturou CHAFEA	5 890 424,70	10,8 %

Řízeno GŘ SANTE	5 744 988,82	10,5 %
Jiné akce		
Řízeno agenturou CHAFEA	500 000,00	0,9 %
Řízeno GŘ SANTE	945 177,40	1,7 %
Rozpočet plněný v roce 2015	**54 778 018,75**	100 %
Celkový disponibilní rozpočet	**55 629 805,00**	
Nevyužité prostředky[7]		
Ze strany CHAFEA	218 478,65	
Ze strany GŘ SANTE	633 307,60	

[7] Předvstupní prostředky nebyly dosud použity, což vedlo k rozdílům mezi částkami v rozhodnutí o poskytnutí grantu a skutečnými částkami.

4. Příjemci

V roce 2015 bylo uzavřeno více než 200[8] různých smluv o grantech a veřejných zakázek na služby s různými příjemci a poskytovateli služeb od vládních a nevládních organizací až po akademické instituce a soukromé společnosti. Kategorie „ostatní“ zahrnuje příjemce, jako jsou například poskytovatelé zdravotní péče a mezinárodní organizace. Obrázek č. 3 znázorňuje přehled jednotlivých skupin příjemců.

Obrázek 3: Kategorie příjemců v třetím programu v oblasti zdraví v roce 2015

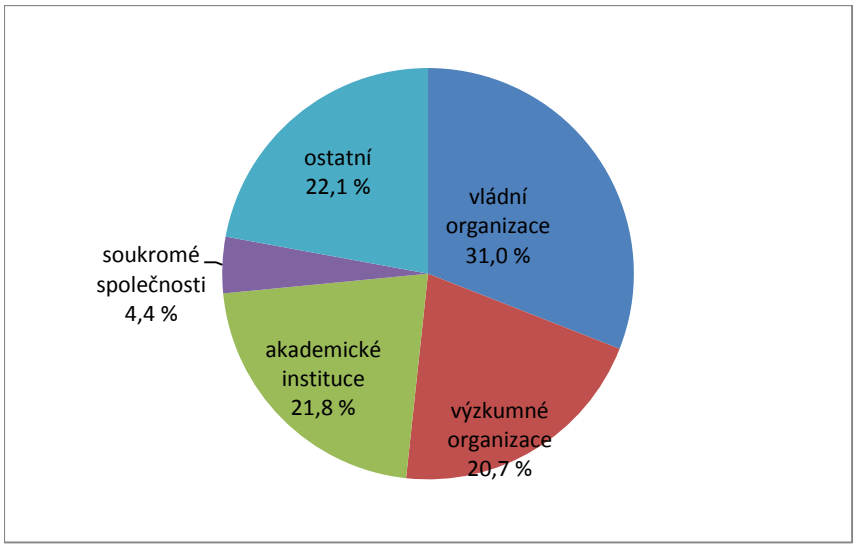

DALŠÍ HLAVNÍ PRVKY

Rok 2015 byl druhým rokem třetího programu v oblasti zdraví, který byl závažně ovlivněn tlakem způsobeným nebývalým přílivem uprchlíků přicházejících do Evropy. Tato situace otestovala pružnost programu rychle se přizpůsobit novým politickým potřebám, stejně jako schopnost agentury Chafea patřičně reagovat a provádět rozhodnutí související s ročním pracovním programem. Agentura Chafea v rekordním čase předložila související přímé granty a výzvy k předkládání návrhů pro projekty a byla schopná uzavřít vybrané smlouvy o grantech za méně než tři měsíce od změny ročního pracovního programu na rok 2015.

[8] Nejsou do něj zahrnuty smlouvy uzavřené s jednotlivými odborníky, např. odborníky ve vědeckých výborech.

Napomohly tomu zjednodušené správní postupy zavedené v roce 2014, stejně jako portál účastníků pro on-line předkládání návrhů a on-line hodnocení a elektronický podpis grantových dohod. Navzdory menším překážkám v systému to zkrátilo dobu pro podpis grantů.

Počet účastníků zapojených do společných akcí byl nadále relativně vysoký, stejně jako v případě druhého programu v oblasti zdraví a prvního roku třetího programu v oblasti zdraví. V roce 2015 připadalo mezi 10 a 45 partnery (příjemci) na společnou akci. Takto vysoký počet byl náročný pro celkové řízení a koordinaci programu, protože všichni partneři museli uzavřít grantovou dohodu.

V návaznosti na doporučení hodnocení *ex post* druhého programu v oblasti zdraví na období 2008-2014[9] a hodnocení třetího programu v oblasti zdraví v polovině období[10] investovala agentura Chafea významné zdroje do informačních činností a šíření informací, a to v úzké spolupráci s GŘ SANTE a sítí národních kontaktních míst programu pro oblast zdraví. Uspořádala několik seminářů, pomáhala s organizací významných národních i mezinárodních konferencí a uspořádala samostatné akce ve spolupráci s vnitrostátními orgány v členských státech. Podrobnější popis všech činností zaměřených na šíření informací v roce 2015 je uveden v pracovním dokumentu útvarů Komise, který je připojen k této zprávě.

V návaznosti na procesech a nástrojích vytvořených v rámci třetího programu v oblasti zdraví bylo zavedeno elektronické monitorování a podávání zpráv, aby obě strany ušetřily čas. Výsledkem toho se příjemce i agentura Chafea stali „bezpapírovými“, zejména v případě grantů. Systém CORDA[11] zavedený společným střediskem podpory programu EU v oblasti inovací a výzkumu centralizuje údaje shromážděné za všechny spolufinancované akce řízené agenturou Chafea a monitorované za pomoci elektronických nástrojů H2020. Jedná se o hlavní zdroj informací, které poskytují zpětnou vazbu k tomu, zda byly splněny cíle a priority programu, a k druhům akcí a organizací, které se spolufinancují.

V nadcházejících letech mají být zavedena další zlepšení, včetně vylepšeného elektronického systému monitorování a podávání zpráv a lepšího a cílenějšího šíření informací. Kromě toho bude pokračovat úsilí o zvýšení účasti organizací a institucí ze zemí, které byly doposud mezi příjemci nedostatečně zastoupeny.

---

[9] COM(2016) 243 final ze dne 10. května 2016.

[10] COM(2017) 586 final ze dne 11. října 2017.

[11] CORDA je společná databáze údajů o výzkumu, tj. místo, kde se uchovávají veškeré informace o projektech financovaných EU a o jejich výsledcích. Systém v roce 1990 začínal jako referenční databáze pro výzkum financovaný EU, nyní zahrnuje akce spolufinancované třetím programem v oblasti zdraví, které jsou řízeny prostřednictvím nástrojů H2020.

Určení hlavních prioritních oblastí pro každý rok programu ukázalo přidanou hodnotu zajištění kontinuity mezi ročními pracovními programy. Zlepšilo celkovou soudržnost a ucelenost třetího programu v oblasti zdraví a podpořilo využití výstupů a výsledků předchozích kol financování.